

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobce: **M. V.**, zastoupen Mgr. Zdeňkem Brunclíkem, advokátem se sídlem Lidická 57, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 3/5, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 9. 2007, č. j. 57 Ca 54/2006 – 59,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 17. 9. 2007, č. j. 57 Ca 54/2006 – 59, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 17. 9. 2007, č. j. 57 Ca 54/2006 – 59, byly odmítnuty žaloby podané žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje (dále jen „krajský úřad“) ze dne 30. 8. 2006, č. j. JMK 94596/2006, kterým bylo změněno rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, oddělení sankčních řízení ze dne 13. 6. 2006, č. j. ODSČ-82057/05-FI, tak, že stěžovatel byl uznán vinným, že v nepřehledném místě nesledoval dostatečně provoz na komunikaci v panoramatickém zrcátku a pokračoval v jízdě nikoliv zcela při pravém okraji vozovky a tak došlo ke střetu s jiným vozidlem, čímž se dopustil přestupku proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu podle § 22 odst. 1 písm. c) zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) a byla mu uložena pokuta ve výši 3000 Kč. Krajský soud v odůvodnění usnesení uvedl, že nejsou dány podmínky řízení, přičemž neodstranitelný nedostatek podmínek řízení spatřoval v tom, že žalobu ze dne 9. 11. 2006 podal sice advokát JUDr. Jiří Slezák, ale ani

přes výzvu soudu nedoložil plnou moc. Z toho dovodil závěr, že tento advokát nebyl zmocněn k zastupování. Krajský soud totiž postrádal projev vůle stěžovatele, protože mu byla dne 13. 11. 2006 zaslána nová žaloba, která byla sepsána jiným právním zástupcem, a to Mgr. Zdeňkem Brunclíkem. K této žalobě byla plná moc udělená tomuto zástupci připojena. Krajský soud proto žalobu ze dne 9. 11. 2006 podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. odmítl a uvedl, že věc lze odmítnout i podle písm. c) tohoto ustanovení, neboť návrh byl podán zjevně neoprávněnou osobou. Žalobu ze dne 13. 11. 2006 rovněž odmítl, a to jako opožděně podanou, s tím že rozhodnutí krajského úřadu bylo doručeno dne 9. 9. 2006 fikcí, a proto poslední den lhůty pro podání žaloby připadal na 9. 11. 2006.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a), d) a e) s. ř. s. V úvodu kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že napadá usnesení krajského soudu pro zásadní rozpor mezi jeho formou a obsahem odůvodnění. Krajský soud na jedné straně posoudil podání stěžovatele ze dne 9. 11. 2006 a ze dne 13. 11. 2006 jako dvě různá podání, když podání ze dne 13. 11. 2006 označuje jako „novou žalobu“ a na druhé straně však o obou těchto podáních rozhodl jedním rozhodnutím pod jedním číslem jednacím a z jeho výroku lze zcela naopak usuzovat, že obě podání za samostatná nepovažoval. Pokud měl krajský soud za to, že se jednalo o dvě různé žaloby, bezpochyby by měl rozhodnout o každé žalobě samostatným rozhodnutím, případně by měl ve smyslu § 39 s. ř. s. rozhodnout o spojení věcí, což však neučinil. Navíc z textu podání ze dne 13. 11. 2006 podle stěžovatele zcela jednoznačně vyplývá, že se jedná o podání, které navazuje na dříve učiněné podání ze dne 9. 11. 2006, a toto pouze mění, opravuje a doplňuje. S ohledem na výše uvedené je podle stěžovatele odůvodnění napadeného usnesení, v kontextu jeho výroku, zcela nesrozumitelné a neobsahuje žádné relevantní důvody, které vedly krajský soud k tomu, že rozhodl o obou podáních jedním rozhodnutím. Dále stěžovatel považuje závěr krajského soudu ve vztahu k výroku o odmítnutí žaloby ze dne 9. 11. 2006 za naprosto nesprávný, a odmítnutí proto za nezákonné. Poukázal na samotnou podstatu zastoupení a povahu plné moci. Právní vztah u zastoupení vzniká mezi zastoupeným a zástupcem na základě smlouvy (označované jako dohoda o plné moci), pro kterou není zákonem vyžadována písemná forma. Plná moc je, na rozdíl od dohody o plné moci, jednostranný právní úkon zastoupeného, jenž je adresován třetím osobám, kterým se dává na vědomí, že zástupce je oprávněn zastoupeného zastupovat. Je tedy osvědčením existence práva určité osoby zastupovat osobu jinou. Je tedy zřejmé, že z pouhého faktu, že dlouhodobě zdravotně indisponovaný bývalý právní zástupce stěžovatele soudu listinnou plnou moc nedoložil, nelze bez dalšího usuzovat na neexistenci jeho oprávnění jednat za stěžovatele. Dále je třeba vzít v úvahu, že existenci oprávnění zástupce jednat za zastoupeného není vždy nutné, a v mnoha případech ani reálně možné, prokázat pouze doložením listinné plné moci. Konstantní judikatura se shoduje na tom, že tak lze učinit i jinými způsoby, např. listinou obsahující prohlášení účastníka, jímž pověřuje zmocněnce svým zastupováním, lze je nahradit prohlášením účastníka učiněným ústně do protokolu apod. Při posuzování písemné plné moci nebo jiného způsobu prokazování oprávnění je třeba vzít především v úvahu, zda spolehlivě prokazují oprávnění označeného zástupce jednat za účastníka řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2005, č. j. 7 As 13/2005 – 62, publ. pod č. 1044/2007 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že v podání stěžovatele ze dne 9. 11. 2006 bylo výslovně uvedeno, že je stěžovatel činí prostřednictvím svého právního zástupce, a dále vzhledem k tomu, že stěžovatel dne 13. 11. 2006 učinil prostřednictvím svého nového

právního zástupce podání, ve kterém výslovně uváděl, že jeho původní podání ze dne 9. 11. 2006 bylo učiněno jeho tehdejším právním zástupcem v zastoupení stěžovatele, a rovněž uváděl, že plnou moc tehdejšímu právnímu zástupci stěžovatel vypověděl až dne 13. 11. 2006, tedy poté, co bylo podání tehdejším právním zástupcem jménem stěžovatele učiněno, je podle stěžovatele zjevné, že dohoda o plné moci mezi stěžovatelem a JUDr. Jiřím Slezákem skutečně existovala. Proto je podle stěžovatele existence oprávnění JUDr. Jiřího Slezáka podat žalobu mimo jakoukoliv pochybnost spolehlivě prokázána. Procesní nedostatek nedoložení plné moci byl zhojen novým, a navíc i vlastnoručně stěžovatelem podepsaným, podáním ze dne 13. 11. 2006 a nebylo tak vůbec nutné vyzývat k doložení plné moci bývalého zástupce stěžovatele, jenž podle podání ze dne 13. 11. 2006 byl dlouhodobě nemocen. Stěžovatel zdůraznil, že krajský soud vůbec nevzal v úvahu sdělení stěžovatele, že JUDr. Jiří Slezák již není od 13. 11. 2006 jeho právním zástupcem, a není tedy oprávněn již za něj ve věci jednat. Krajský soud tak neměl oprávnění se na JUDr. Jiřího Slezáka obracet s jakýmkoli výzvami. Tento aspekt považuje stěžovatel z hlediska nesprávnosti postupu soudu za naprosto klíčový. Stěžovatel dále napadl i výrok o odmítnutí žaloby ze dne 13. 11. 2006. Podání ze dne 13. 11. 2006 bylo pouze změnou, doplněním a opravou původního návrhu, takže žaloba byla podána již dne 9. 11. 2006. I pokud by se Nejvyšší správní soud neztotožnil s tímto názorem a měl by za to, že žaloba byla podána až dne 13. 11. 2006, bylo zcela nesporné i toto podání učiněno řádně a včas. Napadené správní rozhodnutí krajského úřadu bylo doručováno zástupci stěžovatele a zásilka byla uložena ve středu 6. 9. 2006. Vzhledem k tomu, že poslední den lhůty ve smyslu § 24 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), tj. 9. 9. 2006, připadl na sobotu, pak ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu bylo doručeno správní rozhodnutí až v pondělí 11. 9. 2006, a toho dne rovněž nabylo právní moci. Je zřejmé, že i správní orgán si tuto skutečnost uvědomoval, neboť na předmětném rozhodnutí vyznačil doložku právní moci právě s datem 11. 9. 2006. Posledním dnem lhůty podle stěžovatele pro podání správní žaloby, i v případě, že by soud k podání ze dne 9. 11. 2006 nepřihlížel, byl den 11. 11. 2006, což je ovšem sobota a nejbližším pracovním dnem je pondělí dne 13. 11. 2006, a tuto lhůtu k podání žaloby stěžovatel v každém případě dodržel. Proto není žádný důvod k jejímu odmítnutí. S ohledem ke všemu, co bylo uvedeno, stěžovatel navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Vzhledem k tomu, že předmětem posuzování je, zda krajský soud odmítl žalobu stěžovatele v souladu se zákonem, poukazuje Nejvyšší správní soud na rozsudek ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65 (dostupný na www.nssoud.cz), v němž vyslovil, že „Odmítl-li krajský soud žalobu jako neprojednatelnou a nezabýval-li se jí věcně, přezkoumává Nejvyšší správní soud v kasačním řízení jen to, zda krajský soud správně posoudil nesplnění procesních podmínek; věcný obsah žaloby přezkoumávat nemůže.“

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti usnesení krajského soudu z důvodu nedostatku posouzení, které skutečnosti jej vedly k tomu, že

rozhodl o obou podáních jedním rozhodnutím. Pokud by tato stížní námitka byla důvodná, již tato okolnost samotná by byla důvodem pro zrušení usnesení krajského soudu.

Nejvyšší správní soud předně uvádí, že není vadou řízení, pokud soud rozhoduje o dvou žalobách proti témuž rozhodnutí správního orgánu jedním rozhodnutím, avšak pouze za předpokladu, že jsou podány rozdílnými účastníky. Tento postup odpovídá požadavku právní jistoty účastníků řízení a je v souladu se zásadou hospodárnosti řízení a umožňuje jej ustanovení § 39 odst. 1 s. ř. s., podle něhož může předseda senátu usnesením spojit ke společnému projednání samostatné žaloby směřující proti témuž rozhodnutí. V posuzovaném případě však bylo podle odůvodnění krajského soudu rozhodováno o dvou žalobách podaných stejným žalobcem. Vycházel-li tedy krajský soud z předpokladu, že byly podány dvě žaloby jedním žalobcem, pak měl postupovat tak, že v pořadí druhou žalobu měl odmítnout podle ustanovení § 46 odst. 1 usnesení písm. a) s. ř. s. pro překážku litispendence (zahájené řízení ve věci). Další pochybení krajského soudu spočívá v tom, že odmítnutí žaloby z 9. 11. 2006 odůvodnil s poukazem na ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tím, že postrádá projev vůle žalobce, který by směřoval ke způsobení následků, a přitom současně uvedl, že věc lze odmítnout i podle písm. c), neboť návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou. Tato úvaha krajského soudu je vnitřně rozporná, protože vychází z toho, jako by žaloba byla podána dvěma různými osobami, tj. žalobcem, o němž tvrdí, že neprojevil svou vůli, a JUDr. Slezákem, kterého označil za osobu neoprávněnou. Přitom v záhlaví tohoto usnesení označil za žalobce pouze M. V., zastoupeného advokátem Mgr. Zdeňkem Brunclíkem. Odůvodnění napadeného usnesení krajského soudu je tak v kontextu jeho výroků zcela nesrozumitelné, a proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené usnesení je z výše uvedených důvodů nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost.

Přes nepřezkoumatelnost napadeného usnesení je z něj mimo jakoukoliv pochybnost zřejmé, že krajský soud posoudil podání z 9. 11. 2006 a z 13. 11. 2006 jako dvě rozdílné žaloby. Přitom se však, jak na to oprávněně stěžovatel poukazuje, jedná se o podání na sebe navazující a spolu související. V podání ze dne 13. 11. 2006 je totiž uvedeno, že „žalobce tímto mění text žaloby podané dne 9. 11. 2006“ a že „si je vědom zcela zásadních nedostatků této žaloby ze dne 9. 11. 2006 a proto ji tam, kde žaloba ze dne 9. 11. 2006 uvádí jinak, nahrazuje touto žalobou ze dne 13. 11. 2006.“ Obsahuje-li tedy podání ze dne 13. 11. 2006 takto formulovaný projev vůle stěžovatele, nemůže proto být nejmenších pochyb o tom, že se nejedná o novou, samostatnou žalobu.

I když Nejvyšší správní soud shledal usnesení krajského soudu nepřezkoumatelným, považuje, s ohledem na flagrantní pochybení krajského soudu, za nezbytné uvést následující. Smlouva (dohoda) o plné moci, na základě které se advokát zavazuje zastupovat účastníka v řízení před soudem, nemusí být uzavřena písemně. Platná je proto i taková smlouva (dohoda), která byla uzavřena ústně, popř. konkludentně. Udělení plné moci je však třeba soudu prokázat, např. listinou obsahující prohlášení účastníka řízení, jímž pověřuje advokáta svým zastupováním. Tuto písemnou plnou moc lze nahradit prohlášením účastníka učiněným ústně do protokolu. Z plné moci (protokolu) musí být rovněž zřejmé, že zmocněnec plnou moc přijal. V daném případě stěžovatel v podání ze dne 13. 11. 2006 výslovně uvedl, že tohoto dne „vypověděl jednostranně plnou

moc JUDr. Jiřímu Slezákovi, advokátovi a téhož dne udělil plnou moc novému právnímu zástupci“. Stěžovatel v textu podání rovněž potvrdil, že podání z 9. 11. 2006 bylo učiněno jeho tehdejším právním zástupcem. Lze proto vyslovit závěr, že dohoda o zastoupení mezi stěžovatelem a JUDr. Jiřím Slezákem skutečně existovala. Pokud by měl krajský soud i za této situace pochybnosti, nic mu nebránilo v tom, aby stěžovatele předvolal, aby se mohl do protokolu vyjádřit k dohodě o plné moci a k jejímu obsahu. Bylo však zcela neúčelné vyzývat JUDr. Jiřího Slezáka k doložení plné moci poté, kdy už došlo krajskému soudu oznámení stěžovatele o odvolání udělené plné moci.

Vzhledem k výše uvedenému neměl Nejvyšší správní soud důvod zabývat se námitkou, v níž stěžovatel tvrdil, že i kdyby byla jeho žaloba podána až dne 13. 11. 2006, bylo by toto podání učiněno řádně a včas.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadené usnesení krajského soudu podle § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc vrátil dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně
senátu